

EXAMEN CALCUL DIFERENTIAL SI INTEGRAL SERIA 13

OFICIU: 1 punct

SUBIECTUL 1. (2 puncte)

Sa se studieze natura seriei $\sum_{n=0}^{+\infty} \frac{1.5.9 \dots (4n+1)}{2.6.10 \dots (4n+2)} \cdot \frac{1}{n+1}$.

SUBIECTUL 2. (2 puncte)

Sa se determine punctele de extrem local ale functiei $f : \mathbb{R} \times (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x, y) = y \ln(x^2 + y^2) \quad \forall (x, y) \in \mathbb{R} \times (0, +\infty)$.

SUBIECTUL 3. (2 puncte)

Sa se demonstreze inegalitatea $\ln(1+x) < x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} \quad \forall x \in (0, +\infty)$.

SUBIECTUL 4. (3 puncte)

a) Sa se calculeze $\iint_D \sqrt{x+y} dx dy$, unde $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid 0 \leq x+y \leq 1, y \geq -1\}$.

b) Se considera o functie derivabila $f : (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ cu proprietatea că $\exists \lim_{x \rightarrow \infty} (3f(x) + xf'(x)) = l \in \mathbb{R}$. Sa se demonstreze ca $\exists \lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \frac{l}{3}$.

EXAMEN LA CDI

Subiectul I

$$\sum_{n=0}^{\infty} \frac{1 \cdot 5 \cdot 9 \cdots (4n+1)}{2 \cdot 6 \cdot 10 \cdots (4n+2)} \cdot \frac{1}{n+1}$$

Fie $x_n = \frac{1 \cdot 5 \cdot 9 \cdots (4n+1)}{2 \cdot 6 \cdot 10 \cdots (4n+2)} \cdot \frac{1}{n+1}$, $x_n > 0 \forall n \in \mathbb{N}$

$$\frac{x_n}{x_{n+1}} = \frac{1 \cdot 5 \cdot 9 \cdots (4n+1)}{2 \cdot 6 \cdot 10 \cdots (4n+2)} \cdot \frac{1}{n+1} \cdot \frac{2 \cdot 6 \cdot 10 \cdots (4n+2)(4n+6)}{1 \cdot 5 \cdot 9 \cdots (4n+1)(4n+5)} \cdot (n+2) =$$

$$= \frac{(4n+6)(n+2)}{(n+1)(4n+5)} = \frac{4n^2 + 8n + 6n + 12}{4n^2 + 5n + 4n + 5} = \frac{4n^2 + 14n + 12}{4n^2 + 9n + 5}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{x_n}{x_{n+1}} - 1 \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{4n^2 + 14n + 12}{4n^2 + 9n + 5} - 1 \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{4n^2 + 14n + 12 - 4n^2 - 9n - 5}{4n^2 + 9n + 5} \right)$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{5n + 7}{4n^2 + 9n + 5} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{5n^2 + 7n}{4n^2 + 9n + 5} = \frac{5}{4} > 1 \Rightarrow \sum_{n=0}^{\infty} x_n \text{ e convergentă}$$

(Criteriul lui Raabe-Duhamel)

Subiectul II

$f: \mathbb{R} \times (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x, y) = y \ln(x^2 + y^2) \forall (x, y) \in \mathbb{R} \times (0, \infty)$

$D = \mathbb{R} \times (0, \infty)$ mulțime deschisă

f funcție continuă pe $\mathbb{R} \times (0, \infty)$ (combinație de funcții elementare)

$\Delta f = \{x \in D \mid f \text{ nu e continuă în } x\} = \emptyset$

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = (y \ln(x^2 + y^2))'_x = y \cdot \frac{2x}{x^2 + y^2} = \frac{2xy}{x^2 + y^2} \forall (x, y) \in \mathbb{R} \times (0, \infty)$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = (y \ln(x^2 + y^2))'_y = \ln(x^2 + y^2) + y \cdot \frac{2y}{x^2 + y^2} = \ln(x^2 + y^2) + \frac{2y^2}{x^2 + y^2} \forall (x, y) \in \mathbb{R} \times (0, \infty)$$

$\left\{ \frac{\partial f}{\partial x}, \frac{\partial f}{\partial y} \text{ funcții continue pe } D \right\} \Rightarrow f \text{ funcție de clasă } C^1 \Rightarrow f \text{ diferențiable pe } \mathbb{R} \times (0, \infty)$

$D_1 = \{x \in D \mid f \text{ nu e diferențiable în } x\} = \emptyset$

$$\begin{cases} \frac{\partial f}{\partial x}(x,y) = 0 \\ \frac{\partial f}{\partial y}(x,y) = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \frac{2xy}{x^2+y^2} = 0 \\ \ln(x^2+y^2) + \frac{2y^2}{x^2+y^2} = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2xy = 0 \\ y \in (0, \infty) \end{cases} \Rightarrow x = 0 \Rightarrow \begin{cases} \ln(x^2+y^2) + \frac{2y^2}{x^2+y^2} = 0 \end{cases} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \ln(0+y^2) + \frac{2y^2}{0+y^2} = 0 \Rightarrow \ln(y^2) + \frac{2y^2}{y^2} = 0 \Rightarrow \ln(y^2) = -2 \Rightarrow y^2 = e^{-2} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow |y| = \frac{1}{e} \quad (y \in (0, \infty)) \Rightarrow y = \frac{1}{e} \Rightarrow (0, \frac{1}{e}) \in \mathbb{R} \times (0, \infty) \Rightarrow C = \{(0, \frac{1}{e})\}$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x,y) = \frac{\partial}{\partial x} \left(\frac{\partial f}{\partial x} \right)(x,y) = \left(\frac{2xy}{x^2+y^2} \right)'_x = \frac{2y(x^2+y^2) - 2xy(2x)}{(x^2+y^2)^2} = \frac{2y^3 - 2x^2y}{(x^2+y^2)^2} \quad \forall (x,y) \in \mathbb{R} \times (0, \infty)$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x,y) = \frac{\partial}{\partial x} \left(\frac{\partial f}{\partial y} \right)(x,y) = \left(\ln(x^2+y^2) + \frac{2y^2}{x^2+y^2} \right)'_x = \frac{2x}{x^2+y^2} + 2y \left(-\frac{2x}{(x^2+y^2)^2} \right) = \frac{2x^3 - 2xy^2}{(x^2+y^2)^2} \quad \forall (x,y) \in \mathbb{R} \times (0, \infty)$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(x,y) = \frac{\partial}{\partial y} \left(\frac{\partial f}{\partial x} \right)(x,y) = \left(\frac{2xy}{x^2+y^2} \right)'_y = \frac{2x(x^2+y^2) - 2xy(2y)}{(x^2+y^2)^2} = \frac{2x^3 - 2xy^2}{(x^2+y^2)^2} \quad \forall (x,y) \in \mathbb{R} \times (0, \infty)$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x,y) = \frac{\partial}{\partial y} \left(\frac{\partial f}{\partial y} \right)(x,y) = \left(\ln(x^2+y^2) + \frac{2y^2}{x^2+y^2} \right)'_y = \frac{2y}{x^2+y^2} + \frac{4y(x^2+y^2) - 2y^2(2y)}{(x^2+y^2)^2} = \frac{6yx^2 + 2y^3}{(x^2+y^2)^2} \quad \forall (x,y) \in \mathbb{R} \times (0, \infty)$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}, \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}, \frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}, \frac{\partial^2 f}{\partial y^2} \text{ funcții continue pe } \mathbb{R} \times (0, \infty) \Rightarrow f \text{ e funcție de clasă } C^2$$

$$\Rightarrow f \text{ e diferențialabilă de două ori pe } \mathbb{R} \times (0, \infty)$$

$$\Delta_2 = \{x \in \Delta \mid f \text{ nu este diferențialabilă de două ori în } x\} = \emptyset$$

$$Hf(0, \frac{1}{e}) = \begin{pmatrix} \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(0, \frac{1}{e}) & \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(0, \frac{1}{e}) \\ \frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(0, \frac{1}{e}) & \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(0, \frac{1}{e}) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \frac{2}{e^3} & 0 \\ 0 & \frac{2}{e^4} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2e & 0 \\ 0 & 2e \end{pmatrix}$$

$$\Delta_1 = 2e > 0$$

$$\Delta_2 = 4e^2 > 0 \Rightarrow (0, \frac{1}{e}) \text{ punct de minim local (1)}$$

$$\Delta_3 = \{x \in \Delta \mid \text{criteriul ne pronunță în } x\} = \{(0, \frac{1}{e})\}$$

$$\Delta_4 = \{x \in \Delta \mid \text{criteriul nu se pronunță în } x\} = \emptyset$$

$$E \subseteq \Delta \setminus \Delta_1 \cup \Delta_2 \cup \Delta_3 \cup \Delta_4 \quad (2)$$

$$\text{Dim (1) și (2)} \Rightarrow E = \{(0, \frac{1}{e})\}$$

Soluție III

$$\ln(1+x) < x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} \quad \forall x \in (0, \infty)$$

Abgem. funcția $f: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \ln(1+x) \quad \forall x \in (0, \infty)$

f derivabilă de 4 ori

$$f'(x) = \frac{1}{1+x} \quad \forall x \in (0, \infty)$$

$$f''(x) = -\frac{1}{(1+x)^2} \quad \forall x \in (0, \infty)$$

$$f'''(x) = \left(-\frac{1}{(1+x)^2}\right)' = \frac{2}{(1+x)^3} \quad \forall x \in (0, \infty)$$

$$f^{(4)}(x) = \left(\frac{2}{(1+x)^3}\right)' = -\frac{6}{(1+x)^4} \quad \forall x \in (0, \infty)$$

Fie $x_0 = 0$. Aplicăm formula lui Taylor cu restul sub forma lui Lagrange:

$\forall x \in (0, \infty)$ cu $x \neq 0$ există un $c \in (0, \infty)$ astfel încât $x_0 < c < x$

$$\text{astfel încât } f(x) = T_{f,3,0} + \frac{f^{(4)}(c)}{4!} x^4$$

$$T_{f,3,0} = f(0) + \frac{f'(0)}{1!} x + \frac{f''(0)}{2!} x^2 + \frac{f'''(0)}{3!} x^3 = 0 + \frac{x}{1} - \frac{x^2}{2} + \frac{2x^3}{6} = x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3}$$

$$\text{Rezultă că } \ln(1+x) = x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} + \frac{f^{(4)}(c)}{4!} x^4$$

$$\left. \begin{array}{l} 0 < x \Rightarrow c \in (0, x) \\ f^{(4)}(c) = -\frac{6}{(c+1)^4} \end{array} \right\} \Rightarrow f^{(4)}(c) < 0 \Rightarrow \frac{f^{(4)}(c)}{4!} x^4 < 0 \quad \Bigg\} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \ln(1+x) < x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} \quad \forall x \in (0, \infty)$$

Subiectul IV

$$a) \iint_{\Delta} \sqrt{x+y} \, dx \, dy \quad \Delta = \{(x,y) \in \mathbb{R}^2 \mid 0 \leq x+y \leq 1, y \geq -1\}$$

$$\Delta: \begin{cases} 0 \leq x+y \leq 1 \\ y \geq -1 \end{cases}$$

$$\left. \begin{array}{l} x+y=0 \Rightarrow y=-x \\ x+y \geq 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \text{punctele din plan deasupra dreptei de ecuație } y=-x \text{ sau pe dreapta } y=-x$$

$$\left. \begin{array}{l} x+y=1 \Rightarrow y=1-x \Rightarrow y=-x+1 \\ x+y \leq 1 \end{array} \right\} \Rightarrow \text{punctele din plan de sub dreapta } y=-x+1 \text{ sau pe dreapta } y=-x+1$$

$$y \geq -1 \Rightarrow \text{porțiunea din plan cu } y \geq -1$$

$$0 \leq x+y \leq 1 \mid -y \Rightarrow -y \leq x \leq 1-y \Rightarrow -y \leq 1-y \Rightarrow y \in (-1, 1)$$

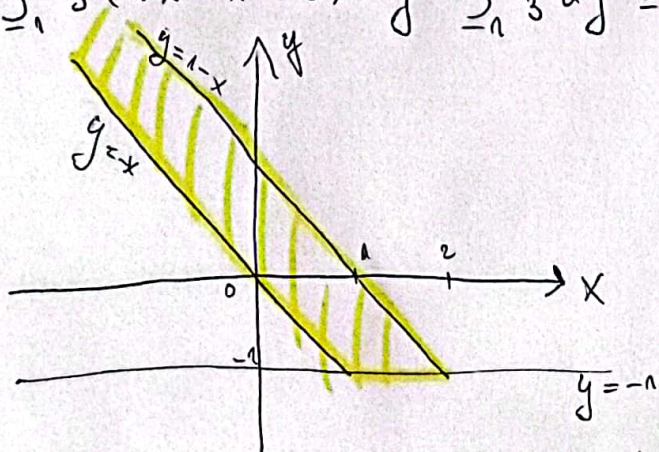
$$y \geq -1 \mid (-1) \Rightarrow -y \leq 1 \Rightarrow y \in [-1, \infty)$$

$$\text{Fie } g, h: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}; g(y) = -y, h(y) = 1-y$$

$$A = \{(x,y) \in \mathbb{R}^2 \mid y \in [-1, 1], -y \leq x \leq 1-y\}$$

A multime simplă în raport cu axa Ox . Integrarea se face în ordinea $dx \, dy$.

$$\begin{aligned} \iint_{\Delta} \sqrt{x+y} \, dx \, dy &= \int_{-1}^{\infty} \left(\int_{-y}^{1-y} \sqrt{x+y} \, dx \right) dy = \int_{-1}^{\infty} \frac{2}{3} \sqrt{x+y} (x+y) \Big|_{-y}^{1-y} dx = \\ &= \int_{-1}^{\infty} \frac{2}{3} [\sqrt{1-y+y}(1-y+y) - \sqrt{-y+y}(-y+y)] dy = \\ &= \int_{-1}^{\infty} \frac{2}{3} (\sqrt{1} \cdot 1 - 0) dy = \int_{-1}^{\infty} \frac{2}{3} dy = \frac{2}{3} y \Big|_{-1}^{\infty} = +\infty \quad (\text{integrală divergentă}) \end{aligned}$$

b) $f: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$ derivabilă
 $\exists \lim_{x \rightarrow \infty} (3f(x) + xf'(x)) = l \in \mathbb{R}$
 $\Rightarrow \lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \frac{l}{3}$

Se studiază teorema lui L'Hospital pentru rezolvarea acestei exerciții. Se aleg funcțiile $g, h: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$ definite

prin $g(x) = x^3 f(x) \forall x \in (0, \infty)$ și $h(x) = \frac{x^3}{3} \forall x \in (0, \infty)$
 (g, h , derivabile)

$$\frac{g'(x)}{h'(x)} = \frac{(x^3 f(x))'}{(\frac{x^3}{3})'} = \frac{3x^2 f(x) + x^3 f'(x)}{\frac{3x^2}{3}} = \frac{x^2(3f(x) + xf'(x))}{x^2}$$

$\forall x \in (0, \infty)$

g, h derivabile pe $(0, \infty)$

$h'(x) \neq 0 \forall x \in (0, \infty)$

$\exists \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{g'(x)}{h'(x)} = \lim_{x \rightarrow \infty} (3f(x) + xf'(x)) = l$

$\lim_{x \rightarrow \infty} h(x) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^3}{3} = +\infty$

$\left. \begin{array}{l} g, h \\ \Rightarrow \end{array} \right\} \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{g(x)}{h(x)} = l \Rightarrow$

$\Rightarrow \exists \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^3 f(x)}{\frac{x^3}{3}} = l \in \mathbb{R} \Rightarrow \exists \lim_{x \rightarrow \infty} 3 \frac{x^3}{x^3} f(x) = l \Rightarrow$

$\Rightarrow \exists \lim_{x \rightarrow \infty} 3f(x) = l \Rightarrow \exists 3 \lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = l \Rightarrow \exists \lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \frac{l}{3}$